

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р *Силвия Димитрова Костова, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов, научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (контрол)“, професионално направление 3.8 „Икономика“.*

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност *„Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“ (финансов контрол)*

Автор на дисертационния труд: *Дарко Аначков*

Тема на дисертационния труд: *Усъвършенстване модела на контрол на системата за обществени поръчки в Република Сърбия*

Основание: за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 510/20.02.2026 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дарко Аначков е зачислен като редовен докторант в УНСС, Финансово-счетоводен факултет, катедра „Финансов контрол“, по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (финансов контрол)“, съгласно Заповед на Зам.- ректора по НИД на УНСС № 939/01.04.2021 г., считано от 15.03.2021 г., със срок на обучение три години. Обучението е осъществено в редовна форма през периода от 15.03.2021 г. до 15.03.2024 г., като е отчислен с право на защита със Заповед №550/23.02.2026 г., считано от 27.02.2026 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е разработен в обем от 243 страници и е структуриран в увод, три основни глави, заключение, използвана литература и приложение. Композицията е логична и добре балансирана, като последователно се преминава от теоретичната рамка към аналитичната и емпиричната част на изследването. В структурно отношение трудът е добре подреден, с ясно разграничаване между отделните равнища на изследването. Използваната литература и включените таблици и фигури подпомагат аргументацията и онагледяването на получените резултати. Темата има съществено значение

както за теорията на финансовия контрол и публичното управление, така и за практиката на институциите, които участват в процеса на възлагане, наблюдение и одит на обществените поръчки. Актуалността на разработката произтича от обстоятелството, че обществените поръчки представляват ключов инструмент за управление на публичните ресурси и за задоволяване на обществени потребности чрез доставка на стоки, услуги и строителни дейности от стратегическо значение. Установява се, че въпреки развитието на нормативната рамка и институционалната среда в Република Сърбия, продължават да съществуват проблеми, свързани със сложността на административните процеси, липсата на достатъчна квалификация, дефицитите в прозрачността, ограничената конкуренция и затрудненията при практическото прилагане на контролните механизми.

Обект на изследване в дисертационния труд са обществените поръчки в публичния сектор в Република Сърбия, а предмет на изследване са основните фактори за постигане на ефикасност и усъвършенстване на модела на контрол на системата за обществени поръчки. Целта на проучването е ясно формулирана и е насочена към разработването на конкретна стратегия за подобряване на модела на системата за контрол на обществените поръчки в Република Сърбия. Практическата насоченост на труда се изразява в стремежа да се предостави подкрепа на вземащите решения за по-ефикасно прилагане на правила и процедури, което да повиши качеството и интегритета на системата. В съответствие с тази цел са формулирани и конкретни изследователски задачи, сред които се открояват анализът на съществуващите механизми за контрол, оценката на прозрачността на процеса на възлагане, изследването на използването на информационните технологии, както и оценката на ролята на Сметната палата, координацията между контролните институции и изпълнението на препоръките от одитните документи.

Научната постановка на дисертацията е изградена върху ясно защитена теза, че са необходими всеобхватни реформи, насочени към повишаване на ефикасността, прозрачността и отчетността на системата за контрол на обществените поръчки в Република Сърбия. Разработената хипотетична рамка създава необходимата методологична последователност и позволява проверка на значими зависимости, свързани с функционирането на контролните механизми. Особено положително впечатление прави стремежът на автора да съчетае теоретичния анализ с емпирична проверка. В третата глава е представено изследване, което обхваща служители от Канцеларията по обществените поръчки, Сметната палата на Република Сърбия и местните самоуправления, а резултатите са обработени чрез дескриптивна статистика и подходящи статистически тестове. Това придава на труда добра аналитична обоснованост и засилва неговата практическа приложимост.

Като цяло дисертационният труд се отличава с ясно дефиниран

изследователски проблем, добра логика на изложението и стремеж към практическа ползност на направените изводи. На основата на теоретичния анализ и емпиричното изследване е разработена стратегия за подобряване на модела на системата за контрол на обществените поръчки в Република Сърбия, която включва осем основни мерки и е насочена към изграждане на по-ефикасна, устойчива и прозрачна система. Това позволява трудът да бъде оценен като завършено и смислено научно изследване с приложно значение за теорията и практиката на финансовия контрол и публичното управление.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Получените научни резултати могат да бъдат оценени положително, тъй като дисертационният труд предлага ясно обособен теоретичен принос в областта на управлението и контрола на обществените поръчки. Авторът е извършил задълбочен анализ на обширна и актуална научна литература, въз основа на който са синтезирани и концептуално структурирани ключови теоретико-методологически аспекти, свързани с функционирането, ролята и ефикасността на контролните механизми в системата на обществените поръчки в Република Сърбия. Към това следва да се добави и емпиричният принос на труда, който се изразява в проведено изследване за идентифициране на основните слабости и предизвикателства на съществуващия модел на контрол, като резултатите осигуряват надеждна основа за оценка на ефикасността на контролните механизми и на факторите, които влияят върху тяхното функциониране. По този начин дисертацията надгражда изследванията по темата и съчетава теоретичен анализ с емпирична проверка на изследователските постановки.

Научно-приложните резултати са пряко насочени към усъвършенстване на практиката на контрола върху обществените поръчки в Република Сърбия. Въз основа на теоретичния анализ и на емпиричното изследване авторът е разработил и предложил стратегия за подобряване на модела на системата за контрол, която включва осем основни мерки за изграждане на по-ефикасна, устойчива и прозрачна система. Практическата стойност на резултатите се подсилва и от направените в заключението констатации, че са необходими подобрения в прозрачността, достъпността на информацията, опростяването на административните процеси, модернизирането на технологиите, укрепването на междуинституционалното сътрудничество и обучението на кадрите. Това показва, че дисертационният труд не се ограничава до констативен анализ, а достига до приложими решения с реален потенциал за използване от органите, ангажирани с управлението и контрола на обществените поръчки.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Оценката на научните приноси на дисертационния труд е положителна, тъй като в него са постигнати резултати, които имат самостоятелна стойност за развитието на изследванията в областта на контрола върху обществените

поръчки. На първо място, авторът е извършил задълбочен анализ на обширна и актуална научна литература, въз основа на който са синтезирани и концептуално структурирани основните теоретико-методологически аспекти, свързани с функционирането, ролята и ефикасността на контролните механизми в системата на обществените поръчки в Република Сърбия. На второ място, трудът не остава само на равнище теоретичен преглед, а развива емпирична изследователска част, насочена към идентифициране на слабостите и предизвикателствата на съществуващия модел на контрол. По този начин дисертацията постига съчетаване на теоретичен и емпиричен подход, което позволява направените изводи да бъдат научно обосновани и аргументирани.

Научно-приложните приноси също могат да бъдат оценени като значими, тъй като са пряко ориентирани към подобряване на практиката на контрола върху обществените поръчки в Република Сърбия. Въз основа на резултатите от теоретичния анализ и проведеното емпирично изследване авторът е разработил стратегия за подобряване на модела на системата за контрол на обществените поръчки, която включва осем основни мерки и е насочена към изграждане на по-ефикасна, устойчива и прозрачна система. Предложените решения са изведени от конкретно установени проблеми и дефицити в действащата практика, включително необходимостта от по-добра прозрачност, технологична модернизация, по-ефективна координация между институциите и повишаване на професионалната подготовка на ангажираните кадри. Поради това научно-приложните приноси на труда имат реален потенциал за използване при усъвършенстване на нормативната, организационната и контролната рамка на обществените поръчки.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По темата на дисертацията са представени публикации, които тематично кореспондират с основните изследователски направления в труда. Публикациите показват последователност в научните интереси на докторанта и апробация на част от резултатите от изследването.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява адекватно структурата, целите, задачите, тезата, методологията и основните резултати на дисертационния труд. Съдържанието му съответства на изискванията за този вид научна разработка.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Като критични бележки и препоръки към дисертационния труд могат да се посочат няколко по-съществени момента. На първо място, фокусът е поставен основно върху централните институции и местната власт в градските райони, докато проблемите в по-слабо развитите и селските региони остават недостатъчно изследвани, поради което би било полезно авторът да доразвие анализа чрез регионални сравнения и по-ясно открояване на териториалните различия в капацитета за контрол. На второ място, въпреки че предложената стратегия за

усъвършенстване на модела на контрол има практическа стойност, в труда би могло по-ясно да се конкретизират механизмите за нейното поетапно внедряване, институционалната отговорност и индикаторите за оценка на изпълнението, което би засилило приложната убедителност на направените предложения.

Посочените бележки не намаляват цялостната положителна оценка за дисертацията.

Въпроси към докторанта:

1. По какъв начин включването на оференти, представители на частния сектор и граждански организации би променило или допълнило изводите от проведеното емпирично изследване?

2. Кои от предложените осем мерки в стратегията, според Вас, имат най-висок приоритет за практическо прилагане в Република Сърбия и по какви критерии определяте този приоритет?

3. Как предлагате да се преодолеят различията между централните институции и местните самоуправления, особено по отношение на технологичния капацитет, координацията и изпълнението на одитните препоръки?

8. Заключение

Представеният дисертационен труд на Дарко Аначков представлява самостоятелно научно изследване, посветено на актуален и значим проблем в областта на публичния контрол, управлението на обществените поръчки и доброто управление в публичния сектор. В труда се съдържат научно обосновани анализи, емпирично изследване и предложения за усъвършенстване на модела на контрол на системата за обществени поръчки в Република Сърбия.

На основание изложеното, изразявам положително становище и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Дарко Аначков образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (Финансов контрол)“, професионално направление 3.8. Икономика.

16.03.2026 г.

Подпис:

гр. Свищов

доц. д-р Силвия Костова

OPINION

From: Assoc. Prof. Silviya Dimitrova Kostova, PhD, The D. A. Tsenov Academy of Economics - Svishtov, scientific specialty "Accounting, control and analysis of business activity (control)", professional field 3.8 "Economics".

Subject: dissertation for the award of an educational and scientific degree "**PhD**" in the scientific specialty "Accounting, Control and Analysis of Business Activities" (financial control)

Author of the dissertation: Darko Anachkov

Topic of the dissertation: Improving the control model of the public procurement system in the Republic of Serbia

Grounds for submitting the Opinion: participation as a member of the Scientific Jury for the public defense of the doctoral dissertation pursuant to Order No. 510/20.02.2026 of the Rector of the UNWE.

1. Information about the dissertation candidate

Darko Anachkov is enrolled as a full-time doctoral student at the UNWE, Faculty of Finance and Accounting, Department of Financial Control, in the doctoral program "Accounting, Control and Analysis of Business Activity (Financial Control)", according to the Order of the Vice-Rector for Research and Development of the UNWE No. 939/01.04.2021, effective from 15.03.2021, with a study period of three years. The study was carried out on a full-time basis from 15.03.2021 to 15.03.2024 and was enrolled with the right to defence by Order No. 550/23.02.2026, effective from 27.02.2026.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation is developed in a volume of 243 pages and is structured into an introduction, three main chapters, a conclusion, a section on the used literature, and an application. The composition is logical and well-balanced, consistently moving from the theoretical framework to the analytical and empirical parts of the study. Structurally, the work is well-organized, with a clear

distinction between the study's individual levels. The literature used, and the included tables and figures, support the argumentation and visualization of the results. The topic is of significant importance both for the theory of financial control and public management, and for the practice of institutions involved in the awarding, monitoring, and auditing of public procurement. The relevance of the work stems from the fact that public procurement is a key tool for managing public resources and satisfying public needs by delivering goods, services, and construction activities of strategic importance. It is established that, despite the development of the regulatory framework and institutional environment in the Republic of Serbia, problems related to the complexity of administrative processes, insufficient qualifications, deficits in transparency, limited competition, and difficulties in the practical implementation of control mechanisms continue to exist.

The object of research in the dissertation work is public procurement in the public sector in the Republic of Serbia, and the subject of research is the main factors for achieving efficiency and improving the control model of the public procurement system. The goal of the study is clearly formulated and aims to develop a specific strategy to improve the public procurement control system in the Republic of Serbia. The practical focus of the work is to provide support to decision-makers to implement rules and procedures more efficiently, thereby increasing the quality and integrity of the system. In accordance with this goal, specific research tasks have been formulated, among which the analysis of existing control mechanisms, the assessment of the transparency of the award process, the study of the use of information technologies, as well as the assessment of the role of the Court of Auditors, coordination between control institutions and the implementation of recommendations from audit documents stand out.

The scientific formulation of the dissertation is built on a clearly defended thesis: comprehensive reforms are needed to increase the efficiency, transparency, and accountability of the public procurement control system in the Republic of Serbia. The developed hypothetical framework establishes methodological consistency and enables verification of significant dependencies underlying the functioning of control mechanisms. The author's aspiration to combine theoretical analysis with empirical verification makes a particularly positive impression. The third chapter presents a study covering employees of the Public Procurement Office, the Court of Auditors of the Republic of Serbia, and local governments, and the results are analyzed using descriptive statistics and appropriate statistical tests. It provides the work with strong analytical validity and enhances its practical applicability. Overall, the dissertation work is distinguished by a clearly defined research problem, a sound presentation, and a desire for the practical utility of the conclusions drawn. Based on theoretical

analysis and empirical research, a strategy for improving the public procurement control system in the Republic of Serbia has been developed, comprising eight main measures aimed at building a more efficient, sustainable, and transparent system. It allows the work to be assessed as a complete and meaningful scientific study with applied significance for the theory and practice of financial control and public management.

3. Evaluation of the obtained scientific and applied scientific results

The scientific results obtained are positive, as the dissertation offers a clearly defined theoretical contribution to public procurement management and control. The author has carried out a thorough analysis of extensive, up-to-date scientific literature, based on which key theoretical and methodological aspects related to the functioning, role, and efficiency of control mechanisms in the public procurement system in the Republic of Serbia have been synthesized and conceptually structured. To this should be added the empirical contribution of the work, which is expressed in a study that identifies the main weaknesses and challenges of the existing control model, with the results providing a reliable basis for assessing the efficiency of control mechanisms and the factors that influence their functioning. In this way, the dissertation builds on research on the topic and combines theoretical analysis with empirical verification of the research statements.

The scientific and applied results are directly aimed at improving the practice of public procurement control in the Republic of Serbia. Based on theoretical analysis and empirical research, the author has developed and proposed a strategy to improve the control system model, comprising eight main measures to build a more efficient, sustainable, and transparent system. The practical value of the results is also reinforced by the findings in the conclusion, which indicate that improvements are needed in transparency, information accessibility, simplification of administrative processes, modernization of technologies, strengthening of inter-institutional cooperation, and training of personnel. It shows that the dissertation work is not limited to a conclusive analysis but also offers practical solutions with real potential for use by the authorities involved in the management and control of public procurement.

4. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

The assessment of the dissertation's scientific contributions is positive, as it has achieved results of independent value for the development of research in the field of public procurement control. First of all, the author has conducted a thorough analysis of the current and extensive scientific literature, based on which the main theoretical and methodological aspects related to the functioning,

role, and efficiency of control mechanisms in the public procurement system in the Republic of Serbia have been synthesized and conceptually structured. Second, the work does not remain at the level of a theoretical review but develops an empirical research component aimed at identifying the weaknesses and challenges of the existing control model. In this way, the dissertation combines theoretical and empirical approaches, allowing the conclusions to be scientifically substantiated and argued.

The scientific and applied contributions are also significant, as they are directly oriented towards improving the practice of public procurement control in the Republic of Serbia. Based on the results of the theoretical analysis and the empirical research, the author has developed a strategy to improve the public procurement control system, comprising eight main measures aimed at building a more efficient, sustainable, and transparent system. The proposed solutions are derived from specifically identified problems and deficiencies in current practice, including the need for greater transparency, technological modernization, more effective coordination between institutions, and increased professional training for the involved personnel. Therefore, the scientific and applied contributions of the work have real potential to improve the regulatory, organizational, and control framework of public procurement.

5. Evaluation of dissertation publications

Publications related to the topic of the dissertation have been presented, thematically corresponding to the main research directions developed in the study. These publications demonstrate consistency in the doctoral candidate's scholarly interests and provide evidence of the dissemination and academic validation of certain research findings.

6. Evaluation of the abstract

The abstract adequately reflects the structure, research objectives, thesis, methodology, and principal findings of the dissertation. Its content complies with the formal and substantive requirements applicable to this type of academic work.

7. Critical notes, recommendations and questions

In addition to the critical remarks and recommendations for the dissertation, several more significant points can be noted. First, the focus is mainly on central institutions and local authorities in urban areas. At the same time, the problems in less developed and rural regions remain insufficiently researched, which is why it would be useful for the author to further develop the analysis through regional comparisons and a clearer identification of territorial differences in control capacity. Second, although the proposed strategy for improving the control model has practical value, the work could more clearly specify the mechanisms for its phased implementation, the institutional responsibilities, and the performance assessment indicators, which would

enhance the applied persuasiveness of the proposals.

The above remarks do not reduce the overall positive assessment of the dissertation.

The above remarks do not detract from the overall positive evaluation of the dissertation.

Questions to the PhD student:

1. How would the inclusion of bidders, private sector representatives and civil society organizations change or complement the conclusions of the empirical research?

2. Which of the eight proposed measures in the strategy, in your opinion, have the highest priority for practical implementation in the Republic of Serbia, and on what criteria do you determine this priority?

3. How do you propose to overcome the differences between central institutions and local governments, especially in terms of technological capacity, coordination and implementation of audit recommendations?

8. Conclusion

The dissertation work presented by Darko Anachkov is an independent scientific study dedicated to a current and significant problem in the fields of public control, public procurement management, and good governance in the public sector. The work contains scientifically based analyses, empirical research and proposals for improving the control model of the public procurement system in the Republic of Serbia.

Based on the above, I express a positive opinion and propose to the esteemed scientific jury that Darko Anachkov be awarded the educational and scientific degree of "Doctor" in the scientific speciality "Accounting, Control and Analysis of Business Activity (Financial Control)", professional field 3.8. Economics.

16.03.2026
Svishtov

Signature:
Assoc. Prof. Silviya Kostova, PhD